

PROCEDURY POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI W SYTUACJACH ZAGROŻENIA DZIECI I MŁODZIEŻY PRZESTĘPCZOŚCIĄ ORAZ DEMORALIZACJĄ W ZSP NR 5 W ŁODZI

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. 2018 r. poz. 969, 2022 r. poz. 1700),

Rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. 2022 r. poz. 1449).

Szkoła z racji powszechnego charakteru i funkcji jest miejscem, w którym w różnym stopniu i w różnej postaci, ujawniają się niemal wszystkie nurtujące młodzież problemy. Na jej terenie dochodzi do zdarzeń, które bezpośrednio zagrażają bezpieczeństwu i zdrowiu, a czasem nawet życiu uczniów. Szczególny obowiązek reagowania na niepokojące sygnały zachowania uczniów spoczywa na nauczycielach. Właściwa, adekwatna do sytuacji reakcja wychowawcy, pedagoga, dyrektora oraz powiadomieni w razie potrzeby stosownych instytucji mogą w istotnym stopniu zwiększyć skuteczność oddziaływań. Bardzo ważne jest umiejętne, w pełni profesjonalne przeprowadzenie interwencji z zachowaniem wszelkich praw zarówno dzieci uczestniczących w zdarzeniu, jak i ich rodziców/opiekunów prawnych. Szkoła zobowiązana jest do wczesnego rozpoznawania niedostosowania społecznego i podejmowania stosownych oddziaływań wychowawczych, profilaktycznych, a wobec uczniów niedostosowanych - działań interwencyjnych. W zależności od okoliczności zdarzeń i kategorii popełnionego czynu nauczyciel dysponuje różnymi środkami oddziaływań wychowawczych zamieszczonych w Statucie Szkoły mającymi na celu zdyscyplinowanie zachowania uczniów.

I. Procedura postępowania nauczycieli w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń, który nie ukończył 18 lat będący pod wpływem alkoholu lub substancji psychoaktywnych

Nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Organizuje opiekę nad uczniami klasy, w której prowadzi lekcję i niezwłocznie powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie (nadzór pielęgniarki, pedagoga, innego nauczyciela).
3. Podejmuje działania zmierzające do stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
4. Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów prawnych, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice/opiekunowie prawni odmówią odebrania ucznia, o pozostaniu ucznia w szkole, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji -

decyduje lekarz po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły.

5. Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice/opiekunowie prawni ucznia będącego pod wpływem alkoholu - odmawiają przyścia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorszenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób.
6. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomienia o tym policji lub sądu rodzinnego.

II. Procedura postępowania nauczycieli w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń, który nie ukończył 18 lat posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyki/substancję psychoaktywną

Nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. W obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie, co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
2. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów prawnych ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
3. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
4. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, po odpowiednim zabezpieczeniu, nauczyciel zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

III. Procedura postępowania nauczycieli w każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 18 lat (rozbój, bójka, uszkodzenie ciała, agresja wobec innych)

Nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Odizolowuje agresywnego ucznia od reszty klasy i niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły.
2. Ustala okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
3. Przekazuje sprawcę (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę.
4. Powiadamia rodziców/opiekunów prawnych ucznia – sprawcy, wzywa na rozmowę ucznia i jego rodziców/opiekunów prawnych i przeprowadza z nimi rozmowę w obecności pedagoga lub w sytuacjach tego wymagających w obecności przedstawiciela policji – specjalisty do spraw nieletnich.

5. Stosuje przewidziane Statutem Szkoły formy kar.
6. Niezwłocznie powiadamia policję w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, pobicie) lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana.
7. Zabezpiecza ewentualne dowody przestępstwa, lub przedmioty pochodzące z przestępstwa i przekazuje je policji.
8. Po zakończeniu działań zabezpieczających nauczyciel powiadamia komisję BHP o zaistniałym wypadku.

IV. Procedura postępowania nauczycieli w przypadku uzyskania informacji, że uczeń który nie ukończył 18 lat przejawia zachowania świadczące o demoralizacji

Nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Niezwłocznie przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców/opiekunów prawnych ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi oraz z uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązują ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców/opiekunów prawnych zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom/opiekunom prawnym skierowanie do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
4. Wychowawca wykorzystuje wszystkie dostępne środki oddziaływań wychowawczych: rozmowa z rodzicami/opiekunami prawnymi, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem, objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną.
5. Jeżeli rodzice/opiekunowie prawni odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły w oparciu o opinię wychowawcy pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję.
6. W sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję.

V. Procedura postępowania nauczycieli wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego

Nauczyciel podejmuje następujące działania:

1. Organizuje pierwszą pomoc (przedmedyczna), lub zapewnia jej udzielenie poprzez wezwanie lekarza w przypadku, kiedy ofiara doznała obrażeń.
2. Niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły.
3. Powiadamia rodziców/opiekunów prawnych ucznia, przeprowadza rozmowę wyjaśniającą okoliczności zdarzenia.
4. Niezwłocznie wzywa policję w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

VI. Procedura postępowania nauczycieli w przypadku znalezienia na terenie szkoły lub przy uczniu broni, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów

Nauczyciel podejmuje następujące działania:

1. zabezpiecza przedmioty niebezpieczne.
2. niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły o zaistniałej sytuacji.
3. powiadamia policję.
4. powiadamia rodziców/opiekunów prawnych nakazując natychmiastowe stawiennictwo w szkole.

VII. Nauczyciel powinien pamiętać o ogólnych zasadach postępowania zapewniających bezpieczeństwo uczniom:

1. W czasie przerwy:
 - organizuje pierwszą pomoc przedmedyczną,
 - zawiadamia o zaistniałym zdarzeniu wychowawcę, pedagoga, dyrektora,
 - po zakończeniu działań informuje inspektora ds. BHP
2. W czasie lekcji:
 - jw. oraz organizuje zastępczą opiekę nad klasą jeżeli musi opuścić pomieszczenie (opieka innego nauczyciela, pedagoga).

VIII. Procedura postępowania nauczycieli w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem substancję psychoaktywną

Nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły, a ten wzywa policję.
3. Po przyjeździe policji przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

IX. Procedura postępowania nauczycieli w przypadku, gdy pełnoletni uczeń dopuścił się czynu karnego, posiadającego niedozwolone prawem substancje lub przebywającego w szkole pod wpływem alkoholu lub substancji psychoaktywnej

Nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły o zaistniałej sytuacji.
2. Powiadamia policję.
3. Za zgodą pełnoletniego ucznia powiadamia rodziców/opiekunów prawnych o zaistniałej sytuacji.
4. Podejmuje działania opisane w par. 32 Statutu ZSP nr 5 w Łodzi.